

Абайтану

антологиясы

9

ТОМ

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

АБАЙТАНУ АНТОЛОГИЯСЫ

ІХ том

Дәдебаев Ж.
Абайдың антропологизмі

Тарақов Ә.
Абайдың аудармашылық таланты

Алматы
«Қазақ университеті»
2021

ӘОЖ 821.512.122.0

КБЖ 83.3(5Қаз)

А 13

*Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
Ғылыми кеңесі (№6 хаттама 26 қаңтар 2021 жыл) шешімімен ұсынылған*

*Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті жанындағы
Абай ғылыми-зерттеу институтында дайындалған*

Антологияның Бас редакторы

филология ғылымдарының докторы, профессор Ж.Қ. Түймебаев

ҒЫЛЫМИ-РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС:

Ж. Дәдебаев (төраға), С. Ашимханова, Ө. Әбдиманұлы, З. Бисенғали, Т. Есембеков,
Б. Жақып, А. Жақсылықов, Б. Жолдасбекова, З. Сейітжанов, Ә. Тарақ,
А. Темірболат, Д. Ысқаков

Пікір жазған

филология ғылымдарының докторы, профессор Т. Есембеков

Жалпы редакциясын басқарған

филология ғылымдарының докторы, профессор Ж. Дәдебаев

Құрастырып, түсініктерін жазғандар:

Л. Мұсалы, Б. Даутова, Г. Қасымқын

Жауапты редактор

филология ғылымдарының докторы, профессор А. Темірболат

А 13 **Абайтану** антологиясы. Он томдық. IX том. Ж. Дәдебаев. Абайдың антропологизмі. Монография. Тарақов Ә. Абайдың аудармашылық таланты. Монография / құраст., түсінік. жазғ.: Л. Мұсалы, Б. Даутова, Г. Қасымқын; жауапты ред. А. Темірболат; жалпы ред. басқ. Ж. Дәдебаев. – Алматы: Қазақ университеті, 2021. – 396 б.

ISBN 978-601-04-1617-8 (ортақ)

ISBN 978-601-04-5370-8 (9-том)

«Абайтану антологиясы» – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті дайындап, көпшілікке ұсынып отырған аса зор рухани құндылық.

Антологияның тоғызыншы томына Ж. Дәдебаевтың «Абайдың антропологизмі» және Ә. Тарақовтың «Абайдың аудармашылық таланты» атты монографиялық еңбектері енді.

Антология орта мектептің жоғары сынып оқушылары мен жоғары колледжде, жоғары мектепте білім алушы жастарға, магистранттар мен докторанттарға, ғылым мен білім, мәдениет қызметкерлеріне, мемлекет қызметшілеріне, сондай-ақ қалың көпшілікке арналған.

Антология елдің ынтымағы мен бірлігінің нығаюына, интеллектуалдық әлеуетінің артуына, қоғамдық сананың дамуына қызмет етеді.

Антология АР08855683 «Абай ілімін білудің, түсінудің және қолданудың ғылыми негіздері мен теориялық тетіктері» жобасы аясында дайындалып, жарияланған.

ӘОЖ 821.512.122.0

КБЖ 83.3(5Қаз)

ISBN 978-601-04-1617-8 (ортақ)

ISBN 978-601-04-5370-8 (9-том)

© Дәдебаев Ж.

© Тарақов Ә.

© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ жанындағы
Абай ғылыми-зерттеу институты, 2021

Дәдебаев Ж.

АБАЙДЫҢ АНТРОПОЛОГИЗМІ

Монография

Жанғара Дәдебаевтың «Абайдың антропологиясы» еңбегінде Абай шығармашылығындағы адам болмысының көркемдік, әлеуметтік-этикалық, эстетикалық мәселелері қарастырылады. Абайдың Адам туралы ілімінің негізі, құрамдас бөлімдері мен бастау көздері, басты категориялары пайымдалады.

МАЗМҰНЫ

Дәдебаев Ж. АБАЙДЫҢ АНТРОПОЛОГИЗМІ	3
КІРІСПЕ	4
Бірінші тарау. АДАМ КЕЛБЕТІ ҺӘМ ЗАМАН СИПАТЫ (ЖАЛПЫ ПАЙЫМДАУЛАР)	6
Екінші тарау. ЖАН МЕН ТӨН	25
Үшінші тарау. АҚЫЛ	37
Төртінші тарау. ҚАЙРАТ	55
Бесінші тарау. МАХАББАТ	69
Алтыншы тарау. АБАЙ ЖӘНЕ ҚҰРАН	84
Жетінші тарау. АДАМНЫҢ БЕС АСЫЛ ІСІ	98
Сегізінші тарау. АДАМНЫҢ БЕС ДҮШПАНЫ	119
Тоғызыншы тарау. АҚЫНДЫҚ ДҮНИЕТАНЫМ	140
Оныншы тарау. МӘН МЕН МАҒЫНА ПОЭТИКАСЫ	158
ҚОРЫТЫНДЫ	175
Тарақов Ә. АБАЙДЫҢ АУДАРМАШЫЛЫҚ ТАЛАНТЫ	178
КІРІСПЕ	179
Бірінші тарау. АСЫЛ СЫРЛАР, ЖАСЫН ЖЫРЛАР	186
Екінші тарау. БАТЫС КЛАССИКАСЫ ЖӘНЕ АБАЙ АУДАРМАЛАРЫ	310
Үшінші тарау. БАТЫС ПЕН ШЫҒЫС САБАҚТАСТЫҒЫ	353